

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

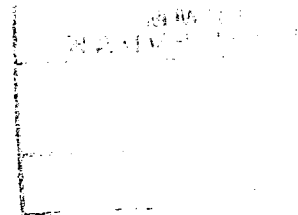
Hakkâri Milletvekili

Çocuklara yönelik cinsel istismar, yalnızca bireysel mağduriyet doğuran bir suç değildir; aynı zamanda toplumun bütününe yönelmiş ağır bir saldırdır. Çocuğun fiziksel, ruhsal ve toplumsal gelişimine yönelik telafisi güç zararlar doğuran bu fiiller, ulusal ve uluslararası hukuk düzenlerinde “en ağır suç tipleri” arasında kabul edilmektedir.

Türk Ceza Kanunu’nun 103. maddesi, çocukların cinsel istismarını açıkça suç olarak düzenlemiş ve yüksek cezai yaptırımlarla koruma altına almıştır. Ayrıca 5237 sayılı TCK, 5271 sayılı CMK ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, çocuğun üstün yararı ilkesine dayalı özel usuller öngörmektedir. Çocukların ifadelerinin yalnızca uzman kişiler aracılığıyla alınması, ikincil travmanın önlenmesi ve adli süreç boyunca psikososyal destek sağlanması, bu yasal düzenlemelerin doğrudan gereğidir.

Anayasa’nın 41. maddesi, devletin çocukları her türlü istismar ve şiddete karşı koruma yükümlülüğünü açıkça düzenlemiştir. Yine Anayasa’nın 90. maddesi uyarınca usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir. Bu çerçevede Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Konvansiyonu ve diğer uluslararası belgeler; devletin pozitif yükümlülüklerini tanımlamakta, çocukların istismara karşı korunmasını bir “insan hakları meselesi” olarak kabul etmektedir.

Ne var ki, Hakkâri’nin Şemdinli ilçesine bağlı bir köyde yaşanan ve basına yansıyan olayda, M.K. isimli şahsın iki çocuğa cinsel saldırıda bulunduğu iddia edilmiş; ilk etapta gözaltına alınan şüpheli, delil yetersizliği gerekçesiyle serbest bırakılmıştır. Avukatların itirazı üzerine yeniden gözaltına alınarak tutuklanmış olması, ilk serbest bırakma kararının kamu vicdanında derin yara açtığını göstermektedir. Bu durum, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve benzer olayların önlenmesi noktasında devletin koruma kapasitesine dair ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Çocuklara yönelik istismar suçlarının etkin şekilde soruşturulmaması, yalnızca mağdurların değil, tüm toplumun güven duygusunu zedeler. Failin cezasız kalması, başka potansiyel failleri cesaretlendirir ve mağdurları susturur. Bu nedenle, devletin bütün organlarının hızlı, etkin ve şeffaf bir soruşturma yürütmesi zorunludur.

Ayrıca çocuk mağdurlara yönelik destek mekanizmalarının (Çocuk İzlem Merkezleri, adli psikolog desteği, ücretsiz avukat tayini, sağlık ve sosyal hizmet desteği) eksiksiz işletilmesi gerekir. Çocukların defalarca ifade vermek zorunda bırakılması, delillerin zamanında toplanmaması veya koruma tedbirlerinin alınmaması hem ulusal hukuk normlarına hem de uluslararası insan hakları standartlarına aykırıdır.

Bu bağlamda, söz konusu olay yalnızca münferit bir vaka olarak görülmemeli; çocukların cinsel istismardan korunmasına ilişkin sistematik sorunları görünür kılan önemli bir örnek olarak ele alınmalıdır. Adalet Bakanlığı'nın etkin ve hızlı soruşturma süreçlerini, İçişleri Bakanlığı'nın ise kolluk kuvvetlerinin usulüne uygun ve çocukların korunmasını esas alan uygulamalarını güvence altına alması zorunludur.

Dolayısıyla, çocuk istismarı vakalarında gecikme, ihmalkârlık veya şeffaflık eksikliği kabul edilemez. Çocukların üstün yararı, her türlü idari ve yargısal uygulamada mutlak öncelik olmalıdır. Failin adil yargılama sonucunda en ağır şekilde cezalandırılması, mağdurların korunması ve benzer olayların önlenmesi için devletin bütün kurumlarının eşgüdüm içinde hareket etmesi, toplumun adalet duygusunun yeniden tesisi açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Şüpheli M.K. hangi tarihte, hangi kolluk birimi tarafından gözaltına alınmış, gözaltı ve serbest bırakma işlemlerinde hangi hukuki gerekçeler uygulanmıştır? İlk serbest bırakma kararının gerekçesi nedir?
2. İlk serbest bırakma kararının ardından mağdur çocuklar ve ailelerinin güvenliği için hangi somut koruma tedbirleri alınmıştır? Bu tedbirlerin uygulanması denetlenmiştir mi?
3. Çocukların ifadeleri hangi usulle alınmıştır? Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) veya sertifikalı adli görüşmeciler devreye sokulmuş mudur? Eğer kullanılmadıysa neden uygulanmamıştır?
4. Olay yeri incelemesi ve delil toplama süreçleri ulusal standartlara ve CMK hükümlerine uygun şekilde yürütülmüş müdür? Eksiklik veya gecikme tespit edilmiş midir?
5. Biyolojik ve fiziksel delillerin toplanması ve Adli Tıp'a sevki sırasında zincirleme kayıtlar düzenli olarak tutulmuş mudur? Delillerin karartılması veya kaybolması riski olmuş mudur?
6. Olayın yaşandığı kırsal bölgede kolluk, mağdurları korumak ve failin tekrar suç işleme ihtimalini önlemek için hangi güvenlik tedbirlerini almıştır?
7. Kolluk işlemlerinde herhangi bir ihmal veya usulsüzlük tespit edilmiş midir? Tespit edilmişse sorumlular hakkında hangi idari veya disiplin işlemleri başlatılmıştır veya başlatılacaktır?

8. Çocuk istismarı vakalarında kolluk, adalet, sağlık ve sosyal hizmet kurumları arasında hangi koordinasyon mekanizmaları işletilmiştir? Bu mekanizmaların etkinliği nasıl denetlenmektedir?
9. Kırsal bölgelerde çocuk istismarını önlemeye yönelik farkındalık programları, okul iş birlikleri ve koruyucu çalışmalar yürütülmüş müdür? Uygulama sonuçları ve etkililikleri hakkında istatistik mevcut mudur?
10. Failin tutuklanması ve soruşturmanın güvenli şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla kolluk hangi önlemleri almıştır? Bu önlemler etkin şekilde uygulanmış mıdır?
11. Son beş yıl içinde ülke genelinde kolluk birimlerinin yürüttüğü çocuk istismarı soruşturmalarına ilişkin istatistikler nelerdir? (Soruşturma sayısı, alınan koruma tedbirleri, ihmal veya eksiklik tespit edilen vakalar)
12. Benzer olayların tekrarını önlemek amacıyla Bakanlığınız bünyesinde geliştirilmiş veya geliştirilmekte olan özel bir eylem planı veya strateji var mıdır? Varsa içeriği ve uygulanma takvimi nedir?
13. Kamuoyunun güvenini sağlamak ve mağdurların haklarını korumak amacıyla bu olayla ilgili hangi şeffaf bilgilendirme ve denetim adımları atılacaktır?